

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 21 września 2010 r.

**Pan
Leszek Mioduski
Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Łukowie**

LLU-4101-06-12/2010
P-10-147

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynaryjnym (dalej „PIW”) kontrolę w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego kraju po przystąpieniu do strefy Schengen w latach 2007 - 2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 sierpnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia działania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łukowie podejmowane w latach 2007-2009 w celu zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego.

Ocena pozytywna wynika z prawidłowego realizowania badań kontrolnych zakażeń zwierząt w celu oceny stanu epizootycznego oraz właściwe prowadzenie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- zaniechaniu niezwłocznego informowania Lubelskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii i sąsiednich powiatowych lekarzy weterynarii o stwierdzeniu choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania,
- naruszeniu przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w trakcie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

- zwalczania stwierdzonych ognisk enzootycznej białaczki u bydła,
- nierzetelnym sporządzaniu miesięcznych informacji o wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych,
 - nierzetelnym prowadzeniu Księgi chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych.

1. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łukowie zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt² realizował zadania związane z badaniami kontrolnymi zwierząt w celu oceny stanu epizootycznego. Badaniami w kierunku pryszczycy bydła, choroby pęcherzykowej świń, klasycznego pomoru świń, brucelozy kóz i owiec, brucelozy, gruźlicy oraz enzootycznej białaczki bydła objął liczbę zwierząt określoną w § 3, § 4 ust. 1 pkt 2 lit.b, § 6, § 7, § 8 ust. 3 i § 9 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia. Również badaniami w kierunku gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) objęto liczbę zwierząt³ przewidzianą w § 5 rozporządzenia oraz zał. III rozdziału A części I rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii⁴.

2. Miesięczne informacje o stwierdzeniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania, rejestracji i monitorowania przekazywane były Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii (WLW) w terminie - do 5 dnia następnego miesiąca, tj. zgodnie § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i rejestracji oraz o wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, a także związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe⁵ (zwanym rozporządzeniem w sprawie przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt), z wyjątkiem informacji za listopad 2009 r., które zostały złożone przez Powiatowego Lekarza

² Dz.U. Nr 282, poz. 2813, ze zm.

³ badaniami w kierunku: pryszczycy bydła i choroby pęcherzykowej świń objęto po 10 sztuk bydła i trzody chlewnej w każdym roku; klasycznego pomoru świń po 29 sztuk w każdym roku, brucelozy kóz i owiec - odpowiednio 56, 24 i 21 sztuk w latach 2007-2009, gruźlicy, enzootycznej białaczki i brucelozy bydła objęto 100 % stad bydła ogółem w powiecie

⁴ Dz.Urz. UE L 147 z 31.05.2001 r., str. 1

⁵ Dz.U. Nr 242, poz. 2045

Weterynarii z pięciodniowym opóźnieniem. Wszystkie (36) miesięczne informacje o stwierdzeniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i rejestracji, zostały sporządzone prawidłowo. Także prawidłowo sporządzano miesięczne informacje dotyczące monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych w roku 2009.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że nierzetelnie sporządzono 24 miesięczne (100%) informacje dotyczące monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych w latach 2007-2008. Podano w nich zaniżoną o 2.262 szt. (18,83%) liczbę sztuk trzody chlewnej, u której stwierdzono bąblowca (łącznie wykazano 9.748 szt.⁶), tj. niezgodnie z danymi zawartymi w rocznych sprawozdaniach z wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, drobiu, dziczyzny, zajęczaków i zwierząt akwakultury (RRW-6). Spowodowało to powstanie nieprawidłowego i niezgodnego ze stanem faktycznym obrazu sytuacji epizootycznej powiatu w trakcie roku.

3. W okresie objętym kontrolą sprawozdania roczne dotyczące działalności Inspektoratu i stanu sanitarnego obiektów w zakresie higieny produktów pochodzenia zwierzęcego (RRW-5) oraz z wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, drobiu, dziczyzny, zajęczaków i zwierząt akwakultury (RRW-6) sporządzone zostały rzetelnie w oparciu o dokumentację źródłową. Przekazywano je terminowo, tj. odpowiednio do 30 i 20 stycznia następnego roku z wyjątkiem sprawozdania RRW-5 za 2008 r., które zostało przekazane z czterodniowym opóźnieniem.

4. W czterech przypadkach (spośród siedmiu⁷) Powiatowy Lekarz Weterynarii nie przekazał niezwłocznie Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii informacji o powzięciu podejrzenia i stwierdzeniu choroby zakaźnej podlegającej zwalczaniu (enzootycznej białaczki bydła i gruźlicy), co było niezgodne z art. 51 ust. 4 pkt 1 lit. a oraz załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁸. Ponadto, w sześciu przypadkach (spośród siedmiu), Powiatowy Lekarz Weterynarii nie przekazał Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii informacji o wygaszeniu tych ognisk choroby zakaźnej podlegającej obowiązkowi zwalczania (trzech przypadkach enzootycznej białaczki bydła, choroby niebieskiego języka, zgnilca amerykańskiego i gruźlicy), co

⁶ liczba przypadków bąblowca wynosiła w: 2007 r.- u 8373 szt., 2008 r. – u 1141 szt. i w 2009 r. – u 234 szt.

⁷ 3 przypadki enzootycznej białaczki bydła i po jednym przypadku: choroby niebieskiego języka, gąbczastej encefalopatii bydła, zgnilca amerykańskiego oraz gruźlicy

⁸ Dz.U. z 2008 r. Nr 213, poz.1342, ze zm,

naruszało przepisy art. 51 ust. 4 pkt 2 lit. a ww. ustawy. Dane te zostały przekazane dopiero w miesięcznych informacjach o stwierdzeniu choroby zakaźnej zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania.

Również w jednym z dwóch przypadków (choroba niebieskiego języka i gąbczasta encefalopatia bydła) Powiatowy Lekarz Weterynarii nie przekazał niezwłocznie sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii informacji o powzięciu podejrzenia lub stwierdzeniu choroby zakaźnej podlegającej zwalczaniu (choroby niebieskiego języka), co było niezgodne z art. 51 ust. 5 pkt 1 lit. a i b oraz załącznikiem nr 2 do ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Ponadto, w obydwu przypadkach, Powiatowy Lekarz Weterynarii nie przekazał sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii informacji o wygaszeniu tego ogniska choroby zakaźnej podlegającej obowiązkowi zwalczania, czym naruszono przepisy art. 51 ust. 5 pkt 1 lit. c ww. ustawy.

6. Negatywnie oceniono dwa (100%) postępowania prowadzone w 2007 roku przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w związku z wystąpieniem enzootycznej białaczki bydła u krów⁹. W trakcie prowadzonych postępowań Powiatowy Lekarz Weterynarii nie powiadomił podmiotu skupującego mleko o zawieszeniu temu stadu statusu stada urzędowo uznanego jako wolne od choroby, co było wymagane przepisami § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła¹⁰.

7. Prawidłowo poddano kontroli przesyłki zwierząt, które w latach 2008-2009 wpłynęły na teren powiatu z państw członkowskich Unii Europejskiej. Inspektorat skontrolował zgodnie z zasadami przewidzianymi w instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii¹¹ w 2008 r. – 6,43 % przesyłek, a w 2009 – 12,42 %. Natomiast w 2007 r. wpłynęło na teren powiatu 168 przesyłek, z których żadna nie została poddana kontroli, co było niezgodne z pkt 1 część V instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z którą coroczną kontrolą należało objąć co najmniej 5% przesyłek.

8. Negatywnie oceniono dokumentowanie czynności związanych z wykrywaniem i likwidowaniem chorób zakaźnych zwierząt. Wprawdzie zgodnie z załącznikiem nr 4 do

⁹ enzootyczna białaczka bydła wystąpiła w trzech przypadkach: u dwóch krów i jednego buhaja

¹⁰ Dz.U. Nr 30, poz.260

¹¹ NGIWz400.T-17.07 z 27.09.2007 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu niedyskryminujących kontroli przesyłek żywych zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym w miejscu ich przeznaczenia

wymienionego wcześniej rozporządzenia w sprawie przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt w PIW prowadzona była Księga zawierająca informacje o chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych, jednakże w latach 2007-2009 prowadzono ją nierzetelnie. Dane zawarte w Księdze zawierającej informacje o chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania (u 9.720 szt. świń)¹² zostały zaniżone o 2.290 szt., tj. o 19,07% w stosunku do danych wykazanych w sprawozdaniach RRW-6.

Pozostałe Księgi (tj.: o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji) prowadzone były prawidłowo i zgodnie z wzorami określonymi odpowiednio w załączniku nr 2 i 3 rozporządzenia w sprawie przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt.

9. W ocenie NIK, rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną prowadzony był w formie elektronicznej prawidłowo z zachowaniem postanowień art. 11 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 grudnia 2008 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną¹³ (obowiązujący do dnia 28 kwietnia 2010 r.). Dane bezpośrednio po wprowadzeniu do elektronicznego rejestru były dostępne dla Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, przez co spełniono wymóg określony w § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia z dnia 31.12.2008 r. i w poprzednio obowiązującym § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11.07.2007 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną¹⁴.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) rzetelne sporządzanie miesięcznych informacji o wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych,
- 2) terminowe przekazywanie miesięcznych informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających zwalczaniu, rejestracji i monitorowaniu oraz rocznych sprawozdań RRW-5,

¹² liczba przypadków bąblowca wynosiła w: 2007 r. - u 8375 szt., 2008 r. - u 1141 szt. i w 2009 r. - u 204 szt.

¹³ Dz.U. z 2009 r. Nr 14, poz. 81

¹⁴ Dz.U. Nr 134, poz. 946

- 3) niezwłoczne przekazywanie informacji o powzięciu podejrzenia, stwierdzenia lub wygaszeniu choroby zakaźnej podlegającej obowiązkowi zwalczania Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii i sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii,
- 4) przestrzeganie zasad postępowania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt przewidzianych przepisami § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła,
- 5) przeprowadzanie corocznych kontroli przesyłek żywych zwierząt w sposób przewidziany Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii,
- 6) rzetelne prowadzenie Księgi zawierającej informacje o chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.